

KALVÍN

2

KTO JE MÔJ
BLÍŽNY?

3

ZVUČKA
REFORMÁCIE

4

RADA CIRKVI

5

KALVÍNOVO
POŇATIE
ŠTÁTU

7

SPOMIENKA
NA POSVIACKU
ZÁKLADNÉHO
KAMEŇA

8

MODLTBA PRI
30. VÝROČÍ
POSVIACKY

8

VÝBER
Z ČLÁNKU
PRI 20. VÝROČÍ
POSVIACKY

9

MISIJNO-
DIAKONICKÉ
STRETNUTIE

10

KÁZNE

KTO JE MÔJ BLÍŽNY?

Ján Šoltés

ALE ON, ABY SA OSPRAVEDLNIL, ĎALEJ SA PÝTAL JEŽIŠA: „A KTO JE MÔJ BLÍŽNY?“

(LK 10,29)

KTO PODĽA TEBA Z TÝCH TROCH SA STAL BLÍŽNYM TOMU, ČO PADOL DO RÚK ZBOJNÍKOV?“ ON POVEDAL: „TEN, ČO MU PREUKÁZAL MILOSRDENSTVO.“ A JEŽIŠ POVEDAL: „CHOĎ A ROB PODOBNE!“

(LK 10,36-37)

Milí čitatelia, smutné sú udalosti posledných mesiacov. V susedstve zúri vojna, ktorá sa nepozorovane prelieva i cez naše hranice. Nevybuchujú nám síce nad hlavami rakety ani delostrelecká munícia, no predsa následky vojny pociťujeme všetci. Príliv utečencov, ekonomické dopady, blížiaci sa zima a nutnosť začať sa obmedzovať.

Stále hlasnejšie zaznievajú hlasy v spoločnosti kričiace o tom, že je potreba sa starať predovšetkým o vlastných ľudí, naše slovenské rodiny. Počuť protesty o tom, že vláda rieši len ukrajincov, menšiny a na nás, vlastných sa akosi podpory a pomoci nedostáva. Veď bližšia je košeľa než kabát, najprv sa postarajme o svojich a potom môžeme pomáhať inde. My, naši ľudia, sú tí, čo potrebujú pomoc, nie ukrajinci na drahých autách. Kto je nám bližší?

Akoby tu rezonovala otázka istého znalca Zákona, ktorý sa opýtal Ježiša: “A kto je môj blížny?” Ježišovu odpoveď isto všetci dobre poznáme. Zákonníkovi hovorí podobenstvo o milosrdnom Samaritánovi. Zbitého, okradnutého a zraneného Žida postupne obídu jeho krajanovia, až Samaritán sa o neho nadmieru dobre postará.

A Ježiš dodáva: “Choď a rob podobne.” Pán Ježiš otáča otázku zákonníka. Akoby vravel: “Nepýtaj sa, kto je môj blížny, ale ty buď tým blížnym všetkým, ktorí potrebujú pomoc.”

Milé sestry, milí bratia aj nám všetkým dnes tieto Ježišove slová zaznievajú. Nepýtajme sa teda, kto je nám bližší, nekalkulujme podobne ako kňaz a levita, keď obišli raneného. Oni isto mali taktiež svoje dôvody a možno aj oprávnené, prečo zranenému človeku nepomôcť. Premýšľajme skôr nad tým ako by sme sa my sami mohli stať blížnymi ľuďom, ktorí potrebujú pomoc. Všetci totiž môžeme pomáhať. Niektorí materiálne, niektorí fyzicky, no určite všetci môžeme pomôcť modlitbou.

Modlime sa za všetkých, ktorí potrebujú pomoc a útechu.

ZVUČKA REFORMÁCIE

Ján Šoltés

**ZBORMAJSTROVI. OD KORACHOVCOV. PIESEŇ PRE VYSOKÝ HLAS.
BOH JE NAŠE ÚTOČISKO A SILA, OSVEDČENÁ POMOC V SÚŽENIACH.
PRETO SA NEBUDEME BÁŤ, HOCI BY SA ZEM PREVRÁTILA A VRCHY BY SA KLÁTILI
UPROSTRED MORA, HOCI BY HUČALI A PENILI SA JEHO VODY A VRCHY BY
SA TRIASLI, KEĎ SA VZDUJE MORE. SELA
RIEKA SVOJIMI RAMENAMI POTEŠUJE BOŽIE MESTO, SVÄTÉ PRÍBYTKY
NAJVYŠŠIEHO. BOH JE UPROSTRED NEHO, NEPOHNE SA; BOH MU POMÔŽE
NA ÚSVITE.
NÁRODY HUČALI, KRÁĽOVSTVÁ SA OTRIASALI. VYDAL HLAS A ZEM
SA ROZPLYNULA.
HOSPODIN ZÁSTUPOV JE S NAMI. JÁKOBOV BOH JE NÁŠ HRAD. SELA
POĎTE A HĽAĎTE NA SKUTKY HOSPODINA, KTORÝ KONÁ ÚŽASNÉ VECI NA ZEMI:
ZASTAVUJE VOJNY AŽ PO KONČINY ZEME, ZLOMÍ LUK, POLÁME KOPIJU, BOJOVÉ
VOZY SPÁLI V OHNI.
PRESTAŇTE! UZNAJTE, ŽE JA SOM BOH! SOM VYVÝŠENÝ MEDZI NÁRODMI, SOM
VYVÝŠENÝ NA ZEMI.
HOSPODIN ZÁSTUPOV JE S NAMI. JÁKOBOV BOH JE NÁŠ HRAD. SELA**

(ŽALM 46)

Milé sestry, milí bratia! Televízne seriály či filmy používajú často veľmi chytľavé pesničky a zvuky, ktoré si človek veľmi ľahko zapamätá. Stačí, že potom niekde začujeme len nejaký malý úryvok či časť a ihneď si spomenieme na daný seriál či film.

Takouto zvukou, či titulnou piesňou reformácie je pieseň „Hrad prepevný je Pán Boh náš“. Pri jej počutí si mnohí z nás vybaví reformáciu, Luthera, pribitie 95 téz na dvere chrámu vo Wittenbergu. Základom tejto piesne je Žalm 46, ktorý je takouto zvukou reformácie a mohol by byť krásnou titulnou piesňou i našich životov: Hospodin zástupov je s nami. Jákobov Boh je náš hrad.

Rozoberme si tento nádherný žalm. Žalmista začína vyznaním toho, že Boh je našim útočiskom uprostred trápení a nebezpečenstiev tohto sveta. Hovorí, že Boh je tým, ku ktorému môžeme ísť sa ukryť v časoch, keď prežívame ťažkosti a nepokoje. Vyznáva, že Boh je tým, kto nás posilňuje a pomáha, a to práve tu a hneď teraz.

Aj keby zúrili prírodné živly, či svet okolo nás sa rútil do záhuby. Vzťahnuté na dnešnú dobu, aj keby okolo nás zmietali svetom pandémie nemoci, v susedstve hrmeli vojny, ťažila nás zhoršujúca sa ekonomická situácia... Nemusíme sa obávať zimy, pracovných či rodinných problémov, smrti blízkych. Žalmista verí, že jeho Pán bude jeho silou a ochranou. Neznamená to ale, že tieto problémy sa žalmistovi či nám úplne vyhnú, ale žalmista vie, že ak sa niečo zlého stane, môže sa obrátiť k Bohu,

ktorý mu pomôže.

V ďalších veršoch žalmista opisuje akým spôsobom je Boh prítomný v cirkvi. Hospodin nie je vzdialeným bohom sediacim na tróne niekde ďaleko. Nie je bradatým deduškom sediacim na oblaku. Je uprostred cirkvi, uprostred svojho ľudu. Je prítomný pri každej bolesti, starosti, trápenia, nemoci, smútku... Dáva to poznať najmä v osobe Ježiša, ktorého meno je Imanueel, čo znamená „Boh s nami“. Ježiš je Bohom v tele. On vie čo je to bolesť, trápenie, strach, nebezpečenstvo. Všetko toto On sám prežíval. Hospodin je s nami, nikam neodíšiel, svojim Duchom a Slovom je stále prítomný uprostred našich zhromaždení.

Hospodin je našim hradom, ochranou pred okolitým svetom. Martin Luther toto poznal doslova na vlastnej koži, keď sa niekoľko mesiacov skrýval pred cisárom i pápežom na hrade Wartburg, kde prekladal Bibliu. Steny hradu Wartburg ho síce chránili fyzicky, no Luther poznal, že skutočnou ochranou pred prenasledovaním a nebezpečenstvom je Hospodin.

V poslednej časti žalmu autor oslavuje Božiu moc. Hospodina poznáva ako víťazného vodcu, ktorý ničí zbrane a vozy, zastavuje boje a vojny. Prináša pokoj tak, že odsudzuje nepriateľov. Ako veľmi potrebujeme toto uistenie počuť i dnes, keď prežívame to, čo sa deje na Ukrajine.

V jedenástom verši sa slova ujíma sám Boh: „Prestaňte!“, hovorí nepokojným a rebelujúcim národom, ktoré mu odporujú. „Prestaňte“, zaznieva ale i nám ako pripomienka toho, že sa nemusíme strachovať, báť, či nervovať. Môžeme prežívať pokoj s mocným Bohom, ktorý prebýva medzi nami a ktorý robí všetko pre svoju cirkev, pre svoj ľud.

Žalmista končí tým, že zopakuje dôvod svojej istoty: „Hospodin zástupov je s nami. Jákobov Boh je náš hrad.“ Nemusíme sa báť. Naša útecha, sila, pomoc je s nami. Nech sa deje čokoľvek, istota toho, že Hospodin je s nami

a chce byť s nami je to na čo sa vždy môžeme spoľahnúť. Luther to vedel a pieseň Hrad prepevný ukončuje slovami: „Môžu zničiť všetok rod i majetok, vziať česť, život, dom, náš poklad nie je v tom; nebesá nám zostanú!“

Keď nabudúce budete počuť nejakú chytľavú titulnú pieseň alebo znelku nejakého filmu alebo seriálu, možno si spomeniete i na tú titulnú pieseň reformácie a možno i na tento žalm, ktorý by bol veľmi peknou a dobrou titulnou piesňou pre naše životy. Hospodin zástupov je s nami. Jákobov Boh je náš hrad.

Amen.

RADA CIRKVI

Juraj Gajdošovi

Stretnutie predstaviteľov cirkví a cirkevných spoločenstiev na území mesta Michalovce sa uskutočnilo 6. septembra 2022 v zasadačke Mestského úradu v Michalovciach. Prítomných privítal primátor mesta Michalovce Viliam Zahorčák. Na stretnutí sa zúčastnili predstavitelia mesta, vedúci odboru sociálnych vecí, školstva, mestskej polície, pracovníci médií. Vypočuli sme si aktuálne informácie o spoločenskom živote v našom meste. Predstavitelia cirkví následne hovorili o dianí v svojich cirkevných spoločenstvách.

Na záver zaznela spoločná modlitba a ešte pokračovali osobné rozhovory.

Rada cirkví mesta Michalovce bola vytvorená za pôsobenia primátora mesta Viliama Zahorčáka. Na mnohých stretnutiach sa budovala ekumenická spolupráca medzi cirkvami, ale aj mesto prispievalo svojim dielom na cirkevné podujatia. Prítomní duchovní kladne ocenili v tomto primátora mesta a jeho doterajšiu prácu.

KALVÍNOVO POŇATIE ŠTÁTU

Michal Hromaník

V apríli 1536 vydal 27 ročný Ján Kalvín svoju slávnu Inštitúciu (Institutio religionis Christiane– Učenie náboženstva kresťanského), dielo, ktorého úvod, písaný v klasickej slohu vyhriatom na výsluní humanistických foriem, obsahuje najhlbšiu obhajobu obnoveného evanjelia (renescens evangelium). Keď vyberám z jeho slávnej knihy poslednú kapitolu, jeho učenie o štáte, poukazujem na svojráznosť a význam jeho diela, vedie ma k tomu fakt, že u Kalvína sa nedá teória odpútať od praxe. Jeho teológia je univerzálne–teologická veda; t.j. náboženské zážitky a poznatky nesmú byť osamotené, ale musia prenikať celú skutočnosť života a sveta.

To súvisí v neposlednom rade s postavením Kalvínovým v Ženeve. Tam bol Kalvín nielen teológom, farárom kazateľom a cirkevníkom, ale i štátnikom, musel sa podujat' na ťažkú úlohu po odstránení biskupskej moci v Ženeve vybudovať štát na nových základoch. Štát, v ktorom staré ženevské slobody (franchises), mali zostať nedotknuté, avšak musel zodpovedať reformačným zásadám v zmysle evanjelia. Že sa Kalvínovi jeho úloha podarila, je výsledkom jeho známeho organizačného nadania a nezdolateľnej energie, nielen teológa, ale aj vysokoškolského právnika, bývalého žiaka slávnych právnických škôl v Bourges a Orléanu. Je napríklad nanajvýš príznačné, že teológovi Kalvínovi bola zverená úloha vypracovať rozvrh civilného súdneho riadenia v Ženeve. Vo vzniknutom diele Kalvín spojil platné zákony ženevské s rímskym a príbuzným poriadkom francúzskym a položil tak základy moderného civilného súdneho riadenia v Ženeve.

Podľa Kalvína je štát vo svojej podstate organické telo, ktorého údovia vo vrchnosti, „hlave“, sa spájajú v jednotný celok. Štát je organizmus, t.j. jednota v mnohosti. Toto vymedzenie štátu, ktoré v tak určitej forme žiadny z reformátorov nepodal, je nanajvýš pozoruhodné, že to moderná právna filozofia a náuka o štáte oproti starému individualisticko-liberálnemu poňatiu sa snaží pozerat' na štát zo stanoviska organologického, pri čom najmä dva podstatné znaky: celistvosť a členenie, integrácia a organizácia, stoja v popredí. Pri stretávaní sa s týmito princípmi u Kalvína, musíme si byť vedomí rozdielnosti

medzi jeho a už moderným nazeraním. Organologická moderná náuka o štáte vychádza zo sociálnej psychológie, ktorá sa postupne vyvinula zo štruktúrnej psychológie, ale organologický systém Kalvínov, nemôže zaprieť svoj pôvod vo vtedajšom humanizme a tiež nepriamo v antike.

Zo základného poznatku, že štát je organický celok, pripisujú sa Kalvínovi charakteristické postrehy pomeru medzi poddanými a vrchnosťou. Kalvín nadväzuje na Platóna, vyslovuje zásadu, že žiadne telo nemôže byť udržané v trvalej súvislosti, keď nie je v ňom súlad medzi jednotlivcom a celkom. Jednotlivec a celok sú nerozlučiteľné pojmy. Poriadok je spojivom spoločnosti a ako taký predpokladá rôznosť a rozčlenenosť štátu. Organizmus a poriadok sú pritom nerozlučiteľné pojmy. Kalvín je presvedčený, že každá roztržka vyvodzuje cit ňelúbosti, a že revolúcia je porucha vznešeného súladu.

Keby ľudia boli zostali v pôvodnom nevinnom stave, tak píše Kalvín, boli by podrobení len vláde rozumu. V tomto stave by neboli potrebné zákony, ani meč, každý by mal zákon. Výraz rozumu a božskej vôle v sebe, každý by vládol slobodne nad sebou a Boh nad všetkými. Harmonické spojenie theonomie a autonómie by vytvorilo vlastnú formu, ktorá by bola omnoho krajšia než všetky vládne systémy sveta. Hriechom nastúpil celkom iný stav: otrocké podrobenie absolútnemu systému zla, vláde zákonov. Vo svetle ideálneho, pôvodného absolútného prirodzeného práva je teda štát viditeľným odrazom rozkladu, úpadku a rozpadu ľudského pokolenia. Naproti tomu nie je súvis medzi ideálom a skutočnosťou úplne pretrhnutý. Tu sa stretávame s myšlienkou, ktorú u iných reformátorov márne hľadáme, v štátnych zákonoch je neprehliadnuteľný princíp spravodlivosti. Úloha štátu, chrániť a udržiavať ľudské pokolenie v mieri a v súlade, zodpovedá rovnako prirodzenej hriechom nezničiteľnej túžbe jednotlivca po spoločenstve a jeho zachovaní.

Súvis medzi ideou a skutočnosťou je poslaním štátu chrániť mravnosť, na prirodzenom práve založené princípy humanity a ich náboženský koreň, ktorým je zbožnosť. Predovšetkým štát musí chrániť prirodzené osobné práva, právo na slobodu, život a majetok.

Sloboda je viac ako pol života, je to nezmazateľné právo, ktoré Boh vtisol prvému človeku. Toto napísané Stvoriteľom na verejných doskách, nesmie byť zrušené, tyran je totiž vrahom ľudskej spoločnosti. Tak je sloboda prvým a posledným cieľom všetkého vonkajšieho tlaku. Ale nie každá tak zvaná sloboda! Je podivuhodné s akou energiou sa Kalvín pokúša o právne vymedzenie slobody. Sloboda nemá nič spoločné so slobodou synov Božích, ktorú možno mať aj v okovách. Sloboda nie je však neviazanosť, ktorá odporuje princípu poriadku, lebo je možná len v poslušnosti voči nadprirodzenému systému poriadku. Svedčí to o celkovom nepochopení Kalvínovho stanoviska. Jeho životopisec Doumergue, sa snažil reformátorove myšlienky vtiesnať do známych demokratických hesiel: rovnosť, voľnosť, bratstvo. Bratstvo je podľa Kalvína dar a povinnosť, nesmie rušiť dané sociálne rozdiely, založené na princípe nadriadenosti a podriadenosti. Zmienaná rovnosť všetkých pred Bohom nie je rovnosťou nadania a rovnosťou povolania. Rovnosť a nerovnosť sú mravné pojmy. Poddaní musia vedieť, že všetky vrchnosti, cez všetko svoje vyššie postavenie, neprestávajú byť ich bratmi, že vrchnosť i poddaní náležia k jednej vznešenej rodine Božích detí, že výsady vrchnosti sú len zvýšené práva na zvýšené povinnosti. Sociálne rozdiely a súvislosti nesmú byť hodnotené ako neodvratný osud, ale ako hranice, v ktorých je jednotlivcovi daná možnosť konať svoju povinnosť. Kalvín varuje pred dvoma výstrednosťami, pred slaboškou rezignáciou v osud a pred revolučným titanstvom, dobrovoľné a verné plnenie povinnosti je podľa neho pravá „militia christi“. Štátoprávna formulka, v ktorej Kalvín vyjadruje svoj názor, znie: „Absolútnosť štátnej moci a absolútnosť jedinca, ktorý len na svoju slobodu sa odvoláva, sú zámedzia, ktoré nutne vedú k rozkladu, lebo absolútne ja nesmie klásť požiadavku, že sa štátna moc len kvôli nemu musí obmedzovať. Obmedzenie štátnej moci je možné len v záujme všeobecného blaha.“ Prirodzené práva slobody nie sú práva absolútne, lebo štát smie, ba musí zasahovať do osobnej právomoci jednotlivca z dôvodov štátnych potrieb, zo spravodlivých dôvodov (ex justa causa), nikdy z tyranskej ľubovôle. Do majetkového práva zasahuje štát svojimi zákonmi o daniach. Poddaní a štátna moc sú teda na seba vzájomne odkázaní v záujme právneho poriadku. Práva a povinnosti obidvoch sú teda zapojené do nad subjektívneho právneho súvisu.

Tento súvis musí však byť vyjadrený v ústavnej listine, a má zostať neochvejným a trvalým imperatívom. Kalvín takto vyslovuje dva princípy, ktoré v každej štátnej ústave musia prevládať. Subjektívne práva súvisia s mocou štátnou, ktorá ich chráni a podopiera, to je materiálna stránka ústavného práva. Znamená, že subjektívne práva nemajú v praxi význam, keď ich nechráni štát, t.j. nestanú sa subjektívne verejnými právami.

O určenie pomeru týchto subjektívnych práv k štátnej moci sa pokúšal už aj stredovek. V jeho publikáciách však chýba druhý charakteristický, moderný formálny princíp, že tieto práva a ich pomer k štátnej moci musia byť vytýčené v ústavnej listine, aby dosiahli platnosť základného zákona. V tom spočíva veľký význam Kalvínov v dejinách písaných ústav, že nielen subjektívnym právam slobody pririekol povahu práv verejných, ale že dôsledne žiadal ich kodifikáciu v ústavnej listine. Známy právnik G. Jelínek (Die Erklärung der Menschen und Bürgerrechte, Ein Beitrag zur modernen Verfassungs geschichte 1895), dokázal, že vyhlásenie ľudských a občianskych práv vo francúzskej konstituante je závislé od základných ideí v ústavných listinách (bills), amerických puritánskych kolónií, ktorých obsah je takmer totožný, nemohol však udať ich spoločný prameň. Tým prameňom je však Kalvín, ktorého vplyv na vývoj štátnej ústavy v Amerike, dá sa archíválne dokázať. Kalvín je teda myšlienkový tvorca moderného ústavného práva.

Ak je pravá sloboda v poslušnosti, tak sa musí každý poddaný vrchnosti slobodne a úprimne podrobiť. Poslušnosť smie poddaný svojej vrchnosti vypovedať len vtedy, keď sa táto pokúsi ho od poslušnosti voči Kráľovi kráľov a Pánovi pánov odviesť, tak potom jednotlivec poslúcha len Boha. Ako vidieť, Kalvín pripúšťa právo odboja proti vrchnosti len v rámci pozitívneho práva. Kalvínovo, na pozitívnom práve založené odbojné právo je však len východiskom z núdze. Táto zákonite obmedzená sloboda je občianska sloboda. K nej pristupuje a vnútorne s ňou súvisí sloboda politická, podľa ktorej ľud má právo svoju vrchnosť voliť a tým nepriamo sa zúčastniť moci štátnej.

Keďže Kalvín svoje učenie o štáte zakotvuje v náuke o Bohu, označuje doterajšie skúmanie jeho systému výrazom: „theokracia“. Kritika absolutistického systému vedie Kalvína k novému pozitívnemu stanoveniu pomeru medzi Bohom a štátom, medzi Bohom a vrchnosťou.

A tu sme pri najvlastnejšom charaktere Kalvínovej theokracie, ktorý u iných reformátorov v tejto typickej forme nenachádzame: „Božská autorita a vnútrosvetské authority sa stretávajú na novej pôde, na pôde pneumatickej“. Kalvín buduje myšlienkovú novú predstavu o vláde „z Božej milosti“. Jeho systém je sústava charizmatických, Duchom Božím nadaných osobností z Božej milosti. Tým opúšťa náš reformátor úplne stredovek.

1. Autorita vladárom a všetkým predstaviteľom vrchnosti vštepená, nie je výronom sakramentálne – magicky pôsobiacej sily, ale čisté pôsobenie zvláštnej milosti Ducha Svätého.

2. Vládcovia a predstavitelia vládnucej moci vôbec, sú síce charizmatické veličiny, nadaní zvláštnymi právami, ale tieto ich zdanlivo vyššie práva (comme il semble) sú len zvýšené práva na zvýšené povinnosti.

3. Autoritám prepožičaná milosť Ducha Svätého, nevtláča im však nezrušiteľný charakter (charakter indelebilis). Boh môže i tieto authority (qui sont en autorité) opustiť a to tak dôkladne, že klesnú až pod zvieru.

4. Charizmatickými darmi nadaní sú nielen mocnári, ale i hlavy republík; týmto poznatkom opúšťa Kalvín dovtedajší názor úplne.

Keďže od dobrého stavu vrchnosti je závislý i priaznivý stav a vývoj štátu, tak môže Kalvín napísať vetu: „Duchom Svätým vedená vrchnosť je vzpruhou štátneho organizmu“. Ale Kalvín ide ešte ďalej: „Keďže nielen vrchnosť, ale všetci, ktorí stoja na čele privátnych kruhov,

ako aj vodcovia hospodárskych a robotníckych organizácií, sú alebo majú byť pneumatickými osobnosťami, tak vzniká spojením jednotlivých organických celkov veľké organické telo, systém vnútrosvetských poriadkov, ktorý je ovládaný a prenikaný činnosťou Svätého Ducha“.

Rozumieme teda, že podľa Kalvínovho výslovného doznanie Duch Svätý nie je len posväcujúcou a obnovujúcou mocou vo vnútornom živote, ale kozmickou silou, ktorá hriechom spútaný a vášňami stále sa rozkladajúci svet spája v organickú jednotu. Tak zaujíma činnosť Ducha Svätého v pomere Boha ku štátu, ale i k vnútrosvetským autoritám, tak je možné systém Kalvínov označiť ako vládu Ducha Svätého, pneumatokráciou.

SPOMIENKA NA POSVIACKU ZÁKLADNÉHO KAMEŇA

Juraj Gajdošoci

V nedeľu 14.8.2022 počas bohoslužieb sme si pripomenuli posviacku základného kameňa reformovaného kresťanského kostola v Michalovciach. Dňa 16.8.2022 to bolo tridsať rokov od slávnostnej posviacky základného kameňa a oficiálneho zahájenia výstavby chrámu. Tomu všetkému predchádzali rôzne prípravné práce a mnohé rozhodnutia úradov. Boli potrebné nemalé finančné prostriedky, ktoré prichádzali zo zahraničia a od ochotných a obetavých veriacich. Stavba si vyžiadala množstvo času a námahy ľudí, ktorých Boh na to pozhnával.

Kurátor zboru, brat Jaroslav Bánoci vo svojom príhovore poukázal na oddanosť a zručnosť staviteľov tohto svätého diela. Zdôraznil, že dnes si už len ťažko vieme predstaviť, že by tu tento kostol nestál. Menovite spomenul duchovného, presbyterov a kurátora, ktorí sú zapísaní na pamätnej listine posviacky. Duchovným zboru vtedy bol Vdp. Michal Hromaník. Kurátor zboru poprial všetkým, aby mali radi svoj chrám tak ako jeho niekdajší stavitelia.

Na záver slávnostnej spomienky zaznela spoločná modlitba. Prítomným vtedajším presbyterom boli odovzdané malé spomienkové darčeky. Sme radi, že zbor má svoj chrám a miesto k schádzaniu sa. Zakrátko sa reformovaný kresťanský chrám v Michalovciach stal jednou z dominant okresného mesta. Žije tu zbor a žije tu reformované povedomie.

MODLITBA PRI 30. VÝROČÍ POSVIACKY ZÁKLADNÉHO KAMEŇA

Juraj Gajdošoci

Svätý Trojjediný Bože! Pripomíname si posviacku základného kameňa reformovaného kresťanského kostola v Michalovciach. Spomíname na požehnaný čas, keď sa začal stavať náš kostol. Urobilo sa rozhodnutie a bol pripravený projekt celej stavby. Mnohé srdcia boli od samého začiatku zapálené pre toto imponujúce dielo. Hlavným pripravovateľom a staviteľom si bol Ty, Všemohúci Boh. Bez Tvojho vedenia a posilnenia vo všetkom by sa nič nezačalo, ani nevystavalo. Povzbudzoval si ochotných a zápasiacich, aby svätý chrám bol zbudovaný.

Vďaka Ti Bože, za mnohých darcov peňazí, času a námahy. Túžba viedla miestnych ľudí aj cezpoľných, pracovať na tomto Božom diele zo všetkých síl aj na úkor svojich mnohých povinností. Odložili nabok, čo mohli, aby sa podieľali na stavbe, pre toto a budúce pokolenia veriacich. Mali nemalú podporu svojho okolia a veriacich aj z iných cirkví. Prichádzali do tvorivej práce odborníci, pomocníci a sponzori, darcovia a ochrancovia. Osvedčenú svätú službu vykonal vtedajší duchovný zbor

podporovaný svojou rodinou a zborom. Michalovský kalvínsky kostol od svojho vystavania slúži mnohým na potešenie vo viere. Káže sa Božie slovo pri mnohých príležitostiach, vysluhujú sa sviatosti. Jednotlivci a rodiny tu nachádzajú svoj pravý duchovný domov. Modlitby sú prednášané v čase radosti aj v čase smútku. Každý sa tu môže bohabojne zamyslieť nad svojím životom a odovzdať celý svoj život Bohu. Piesňami na bohoslužbe a spevokolom Ťa slávime, dobrotivý Bože. Stoja pred Tebou deti i naša mládež. Schádzame sa k spoločným radostným chvíľam, ktoré nám pripravuje Tvoje slovo.

Dobrotivý Bože, prosíme zachovaj nám svoju láskavú priazeň. Pomáhaj nám byť živými kameňmi tejto stavby. Dávaj nám múdrosť a ochotu zachovať dedičstvo otcov. Prosíme o Tvoju pomoc pri udržiavaní svätého chrámu aj chrámu Ducha svätého, ktorým sme vierou. Daj, aby sme sa naďalej verne a pozorne venovali Tvojmu slovu. Buď dobrotivým ochrancom veľkých i malých, požehnaj naše vchádzanie i naše vychádzanie. Amen.

VÝBER Z ČLÁNKU PRI 20. VÝROČÍ: POSVIACKA ZÁKLADNÉHO KAMEŇA NOVÉHO KOSTOLA V MICHALOVCIACH 16.8.1992

Juraj Gajdošoci

Na bohoslužbách dňa 12.8.2012 sme si pripomenuli už 20 výročie posviacky základného kameňa nového kresťanského reformovaného kostola v Michalovciach. Čas rýchlo letí, ale napriek tomu patrí naša vďaka Bohu a ľuďom, ktorí sa akýmkoľvek spôsobom podieľali na výstavbe nášho kostola. Ako bolo povedané pred zborom, živím ďakujeme a želáme im Božiu milosť. Na zosnulých s vďakou a úctou spomíname. Poďakovanie patrí všetkým činným a nápomocným. Všetkým, ktorí oferovali peniaze, svoj čas a námahu. Toto výročie nám pripomenulo tých, ktorí vtedy stáli v službe Bohu.

Zakladajúca listina uvádza zborového farára Michala Hromaníka, kurátora Jána Vinca, presbyteri: Tibor Bihari, JUDr. Albín Forgáč, Ján Dziak, Ing. Milan Gajdoš, Anna Gergeľová, Milan Il'ko, Andrej Jenčo, Milan Jenčo, Alexander Kanóc, Karol Komaromi, Michal Komaromi, Michal Kontra, Ing. František Kotor, Ján Kubák, Michal Maxim, Ing. Valentín Nistor, Jaroslav Ondočík, Juraj Pavlík, Marta Sotáková.

Zborové valné zhromaždenie, ktoré kladne rozhodlo o stavbe nového kostola, bolo v Michalovciach dňa 21.1.1990, v nedeľu po dopoludňajších bohoslužbách.

Projekt nového kostola vypracovali vo vtedajšom Slovenskom fonde výtvarných umení, krajská pobočka Košice, Ing. arch. Jozef Pelley a Ing. arch. Jozef Maňuch. Územné konanie bolo dňa 8.11.1990. Primátorom mesta Michalovce bol Ing. Milan Matejovič. Nehnuteľnosť vo výmere 2581 metrov štvorcových na účel stavby kostola, zborovej siene a farskej budovy bola zakúpená za 80 000 Kčs.

Stavebné povolenie bolo vydané dňa 23.4.1992. Betónovanie základov začalo dňa 15.6.1992 a bolo ukončené pätnásteho augusta toho istého roku. Posvätenie základného kameňa Božím slovom bolo dňa 16.8.1992, kázal a žehnal biskup ThDr. Eugen Mikó. Uložila sa zakladajúca listina a kalich s nápisom Soli Deo Glória.

Samotný program posviacky bol nadmieru bohatý, keď na úvod spieval michalovský reformovaný spevokol pieseň: Bez Boha keby si chcel. Biskupa ThDr. Eugéna Mikóa privítal kurátor Ján Vinc. Michalovská reformovaná mládež zaspievala pieseň: Bože veľký. Nasledovalo privítanie všetkých prítomných zborovým farárom Michalom Hromaníkom. Ďalej sa spievali piesne z vtedajšieho spevníka číslo 264 a 153. Lekciu z Božieho slova čítal farár v Trhovišti, Juraj Vaľuška, člen Synodnej rady. Po 84 žalme kázal biskup Eugen Mikó, pred kázňou znela pieseň 187, po kázni zase pieseň 397. Následne bola prevedená posviacka, zaspieval michalovský spevokol

pieseň: V mene Boha tento chrám začíname, sprevádzajúce slovo zvestoval Michal Hromaník. Následne spievala mládež pieseň: Ty si môj pastier. Potom bola do pripravenej skrinky uložená Zakladajúca listina s projektom, základný kameň posvätil biskup E. Mikó. Po tomto spieval spevokol z Jenkoviec, po pozdrave seniora Bertalána Pándyho spieval michalovský spevokol pieseň: Očisť srdce. Pokračovali pozdravy predstaviteľov mesta Michalovce, reformovaných farárov Jána Čontofalského a rodáka z Michaloviec, Daniela Kotsanského. Za cirkevné zbory v meste sa prihovorili predstavitelia týchto cirkvi: rímskokatolíckej, gréckokatolíckej, evanjelickej a.v., pravoslávnej, bratskej a adventistov siedmeho dňa. Medzi jednotlivými pozdravmi ešte spieval michalovský spevokol pieseň: Dušo moja, mládež spievala: Príď už príď.

Na záver posviacky mal slovo zástupca biskupa našej cirkvi Ján Kolesár, nato spieval spevokol z Tušíc. Po poďakovaní znel Žalm 90 a pieseň: Pod' k Spasiteľu, Posviacku ukončilo občerstvenie pre prítomných a slávnostný obed pre vzácných hostí, ktorí bol podávaný v internátnej jedálni SPTŠ.

Rim 16,19–20: „Lebo vaša poslušnosť stala sa známou všetkým. Radujem sa teda z vás, ale chcem, aby ste boli múdri v dobrom a neprístupní zlému. A Boh pokoja skoro rozšliape satana pod vaše nohy. Milosť Pána Ježiša Krista nech je s vami“.

MISIJNO-DIAKONICKÉ STRETNUTIE

Juraj Gajdošoci

Popoludní v nedeľu 21.8.2022 sa v našej zborovej sieni zišli účastníci misijného-diakonického stretnutia. Naše stretnutie nadviazalo na dopoludňajšie vysluhovanie Večere Pánovej na Nový chlieb. Svätá Večera Pánova bola vysluhovaná aj na tomto podujatí. Všetkých prítomných privítala sestra presbyterka Anna Tomašulová. Nasledovali piesne, čítanie z Písma a biblická úvaha. Sestra presbyterka Marta Sotáková predniesla úvahu o dvoch staviteľoch, ktorí stavali svoju stavbu. Jeden staval na piesku a druhý na skale. Sestra spomenula aj tridsiate výročie posviacky základného kameňa nášho kostola. Každá stavba má

mať svoj základ v Bohu. Stavbou je i náš život, ktorý si zakladáme na viere v Boha.

Po vysluhovaní večere Pánovej nasledovalo posedenie pri zákusoch, káve a čaji. Počas vzájomných rozhovorov sme pospomínali na tých, ktorí kedysi na tieto stretnutia chodievali. Reč prišla aj na každodenné problémy a starosti, ktoré má iste každý. Dobré nám padlo chutné hrozno, ktoré doniesla do vinice Pánovej zo svojej úrody sestra Zuzana Ondejková. Vďaka Bohu a sestrám presbyterkám za toto krásne odpoľudnie pri Novom chlebe.

KÁZEŇ 2 MOJŽIŠOVÁ 33, 19 (17.10.2021)

Juraj Gajdošoci

Mojžiš si žiada vidieť Božiu slávu. Hovorí Ms Hospodinom ako priateľ. Je to až také dohadovanie akoby Mojžiš Hospodina neustále prehováral. V Starom zákone je taká viera, ktorá znamená konkrétny vzťah s Hospodinom. Je to veľká blízkosť Boha. Odborne to voláme teológia spásy. Mojžiš vidí zjavenú slávu a zároveň Hospodin vyslovuje pred ním svoje meno. Sláva patrí Hospodinovi a to je obsahom Jeho mena. On je Pán! Reformátor Kalvín mal príznačne heslo Soli Deo glória – Jedine Bohu sláva.

Hospodin hovorí Mojžišovi, že sa zľutuje a zmiluje nad kým chce. Je to Jeho právo, je to Boží úrad. Chceme a modlíme sa, aby sme to boli práve my nad kým sa Hospodin zmiluje a zľutuje. Prosba o zmilovanie je často v našich modlitbách. Je to aj bázeň, s ktorou pristupujeme k modlitbe. Túžba po zmilovaní prevláda napr. v žalmoch

(Ž 51). Zľutovanie poznáme s knihy proroka Jonáša, keď sa Hospodin zľutoval nad mestom Ninive, ale aj nad samotným prorokom. Micheáš v šiestej kapitole píše, že máme milovať Božie zľutovanie. V známom podobenstve o Márnoträtom synovi sa otec zľutoval nad svojim mladším synom, ktorý všetko premrhal.

Hospodin môže a nemusí, čo On urobí my nemôžeme ovplyvniť ani predvídať. Čo Boh bode konať nikdy nevieme. Chceme, aby nám vo všetkom pomáhal, aby sme to boli práve my. Stále pokorne oslavujeme Božie dielo. Božia vôľa jedná s nami láskavo, Boh je ľútostivý. Ukázal Mojžišovi svoju slávu a to, že odpúšťa. Skláňa sa k nám a rozhoduje o nás. Bohu záleží na celom ľude a preto je zhovievavý k Mojžišovi. Aj apoštol Pavol uvádza v liste Rimanom: „Nezáleží na tom kto chce, ani na tom kto beží, ale na Bohu, ktorý sa zmilúva.“

KÁZEŇ MT 7, 24 – 27 (24.10.2021)

Juraj Gajdošoci

Pán Ježiš často učil v podobenstvách. Boli to obrazy z vtedajšieho každodenného života ľudí. Aj náš život sa môže stať podobenstvom pre okolie, v ktorom žijeme. Tak ako je pre nás podobenstvom napríklad život našich rodičov. Ježišove podobenstvá platia stále. Jeho reč na vrchu sa považuje za ústavu Božieho kráľovstva. Tak ako majú štáty svoju ústavu, ktorou sa riadia má aj Božie kráľovstvo svoju v reči na vrchu. V úvode piatej kapitoly evanjelia podľa Matúša, ide Pán Ježiš na vrch a nasledujú Ho učeníci a zástupy. Na začiatku ôsmej kapitoly schádza z vrchu a končí sa Jeho významná reč. Reč na vrchu je i Desaterom Nového zákona, obsahuje Ježišovu etiku a morálku pre kresťanov.

Podobenstvo nám predkladá dvoch staviteľov. Pán Ježiš bol tesár, hovorili o ňom, že je syn tesára. Vyznal sa v stavebných prácach, keď tesár nielen dom stavал, ale vyrobil do domu aj okná, dvere, nábytok a čo bolo treba. V podobenstve nie je reč ako správne stavať dom, ale je to usmernenie pre stavbu života, rodiny a spoločnosti. Dôležitý je základ, o ktorý sa opierame.

Pravdivosť Ježišových slov potvrdzuje Jeho vzkriesenie. Náš život môže byť pevne založený len na ňom. Vidíme, keď sa stane nejaká katastrofa, že napríklad jeden dom je úplne zničený a dom vedľa u susedov je nedotknutý. To je všetko Božia vec, ktorú nemôžeme vyskúmať. Tak nevidíme ani základy, ktoré kto aké má. Ukáže sa to až príde búrka, vietor a lejak. Dom na piesku sa zrúti. Pán Ježiš nás upozorňuje, že máme mať starosť aj o duchovnú stránku. Božie slovo máme nielen počúvať, ale aj nadovšetko zachovávať. Reformátor Luther hovorí: „Božie slovo nie je ani staré ani moderné, ale je večné.“

Stavať na piesku je ľahšia práca. Kto stavia na piesku má svetské srdce. Skala znamená srdce viery. Nerozumný človek si nectí Božie slovo, blázon. Bezbožníka čaká skoro pád. Vieme ako bola nedostavaná Babylónska veža, stavba ľudskej pýchy. Mala byť väčšia ako ten najvyšší mrakodrap súčasnosti. Zo stavby Jeruzalemského chrámu ostal iba múr nárekov. Mnohí židia neprijali Pána Ježiša a môžu nad tým nariekať. Majme na pamäti Ježišové slová, nech nám sú vždy základom. Amen.

KALVÍNČEK

FARIZEJ A PUBLIKÁN

Jedného dňa Pán Ježiš rozprával príbehy. Jeden z príbehov bol o dvoch mužoch, ktorí sa modlili v kostole. Jeden z tých mužov bol farizej a druhý publikán.

V tej dobe, kedy Ježiš žil, farizeji predstavovali vzdelaných a vážených ľudí, ktorí poznali Slovo Božie a dôsledne dbali na dodržiavanie Božích prikázaní. V našom príbehu sa farizej modlil takto: „Bože, ďakujem Ti, že nie som ako ostatní ľudia, vydierači, nespravodliví, cudzoložníci, alebo ako aj tento publikán. Postím sa dva razy do týždňa, dávam desiatky zo všetkého, čo mám.“

Publikán je vyberač daní. Publikáni často vyberali od ľudí viac, než mali a nechávali si to pre seba, takže sa neprávom obohacovali. Ľudia týchto publikánov nemali radi a vyhýbali sa im. V tomto príbehu publikán stál v chráme celkom vzadu a neodvážil sa ani zodvihnúť oči k nebu. Uvedomoval si svoje hriechy. Jeho modlitba bola veľmi krátka a znela takto: „Bože, buď milostivý mne hriešnemu.“

Čo si myslíte, ktorá modlitba sa Bohu viac páči?

Pán Ježiš povedal, že iba publikán odišiel z chrámu ospravedlnený, avšak farizej žiadne ospravedlnenie nedostal.

Farizej bol pyšný, zakladal si na svojej zbožnosti a v modlitbe sa chválil sám sebou. Inými ľuďmi pohrdal. Cítil sa byť lepší než ostatní ľudia. Farizej sa tvári, že Bohu ďakuje, ale v skutočnosti Mu neďakoval za nič, nevymenoval žiadne Božie skutky, ale iba skutky svoje.

Naopak publikán úprimne ľutoval svojich chýb a prosil Pána Boha o odpustenie. Nevymenoval žiadne svoje plusy, v čom je lepší. Neporovnáva sa s druhými ľuďmi.

Pán Boh je milostivý a ľuďom odpúšťa, ak si naozaj uvedomujú svoje hriechy, sú pokorní a úprimne Ho prosia o odpustenie.

Pán Ježiš dokončuje tento príbeh a hovorí, že každý, kto sa povyšuje, bude ponížený a kto sa ponízuje, bude povýšený.

OSEMSMEROVKA

TAJNIČKA: PRIPOMÍNATE SI _____REFORMÁCIE.

S	O	P	A	B	T	I	L	D	O	M	I
P	V	Y	K	T	A	I	S	E	D	U	T
O	T	E	A	A	I	L	B	I	B	I	E
D	S	E	T	J	E	D	Á	N	M	L	D
O	V	I	J	E	R	U	Z	A	L	E	M
B	O	N	E	A	R	E	I	V	O	J	H
E	Ľ	Á	Z	A	Ž	I	V	O	T	N	R
N	Á	K	I	L	B	U	P	K	S	A	I
S	R	O	R	A	K	E	T	A	O	V	E
T	K	P	A	K	S	Á	L	Ď	K	E	C
V	I	A	F	S	K	U	T	K	Y	T	H
O	D	P	U	S	T	E	N	I	E	K	U

BIBLIA
DESIATKY
DETI
ĎAKOVANIE
EVANJELIUM
FARIZEJ
HRIECH
JERUZALEM
KOSTOL
KRÁĽOVSTVO
LÁSKA
MODLITBA
NÁDEJ
ODPUSTENIE
PODOBNOSŤ
POKÁNIE
PUBLIKÁN
RAKETA
SKALA
SKUTKY
SVETER
VIERA
ŽIVOT

STVORENIE – HRIECH - SPÁSA

Boh na počiatku stvoril zem, potok, lesy, hory... a človeka. Niektorí ľudia si myslia, že sú z opice, ale nie je to tak. Lebo veriaceho človeka stvoril samotný Boh. Niekoľko sa možno pýta, prečo sme hriešni? Preto, lebo Eva počúvla hada a nie Boha. Boh im povedal, aby nejedli ovocie zo svätej zeme. Ale had im povedal, že môžu zjesť ovocie zo svätej zeme.

Oni ho zjedli, a práve vtedy sa stal človek hriešnym. Ale naše hriechy sa očistia na Veľký piatok, keď Ježiš trpí za naše hriechy. Ale Ježiš na Veľkú nedeľu vstane z mŕtvych.

Lea Hovanová
5. ročník ZŠ

MODLITBA ZA ZDRAVIE

Bože daj nech sme zdraví, daj požehnanie celej mojej rodine. Bože daj nech sme zdraví, nech sme šťastní. Ochraňuj nás v dobrom i v zlom. Amen.

VIETE...

1. Kto rozprával príbehy o ľuďoch, čo sa modlia v chráme?
2. Koľko ľudí sa v príbehu modlilo v chráme?
3. Koho modlitba zaznela v príbehu ako prvá?
4. Koľko krát do týždňa sa tento človek postil?
5. V akej časti chrámu stál publikán?
6. Aké bolo povolanie publikána?
7. Koho Pán Boh nakoniec naozaj ospravedlnil?
8. Akému človeku Pán Boh odpúšťa hriechy?
9. Kedy slávime Deň reformácie?
10. Akých reformátorov poznáte?

VÝHERCOVIA Z MINULÝCH ČÍSEL:

TADEÁŠ GOREJ, JAKUB ONDRÁŠEK, VIKTÓRIA PAĽOVČÍKOVÁ

KALVÍN - ZBOROVÝ LIST

VYDÁVA: REFORMOVANÁ KREŠŤANSKÁ CIRKEV NA SLOVENSKU – CIRKEVNÝ ZBOR MICHALOVCE.

REDAKČNÁ RADA: JURAJ GAJDOŠOCI, JAROSLAV BÁNOCI, JÁN ŠOLTÉS, TIMEA SOTÁKOVÁ, ANNA MIKULOVÁ.

ZODPOVEDNÝ REDAKTOR: JÁN ŠOLTÉS, E-MAIL: IXO@CENTRUM.CZ, JANCO.SOLTES@GMAIL.COM

ADRESA REDAKCIE: A. SLÁDKOVIČA 7, 071 01 MICHALOVCE.

INTERNETOVÉ STRÁNKY ZBORU: WWW.KALVIN.SK

NEPREDAJNÉ